

Flexgrupp till förskoleklass för elever med stort behov av särskilt stöd

Förslag till barn- och ungdomsnämndens beslut

1. Barn- och ungdomsnämnden ställer sig bakom förslaget att 6-åringar som har ett omfattande behov av särskilt stöd motsvarande elev som har rätt till grundsärskolan inriktning ämnesområde ges möjlighet att börja i grundskolans förskoleklass på skolor där det finns grundsärskola för åk 1-6.

Ärende

Sedan hösten 2018 är förskoleklass obligatoriskt för barn det år de fyller 6 år. För barn som har ett omfattande behov av särskilt stöd motsvarande elev som har rätt till grundsärskola inriktning ämnesområden (träningsklass) som ger dem rätt att tas emot i grundsärskolan finns det idag inte någon lösning som är anpassad till barnets behov eftersom förskoleklass inte ingår i grundskolans uppdrag. De valmöjligheter som finns idag innebär att barnen blir kvar ytterligare ett år i förskolan genom uppskjuten skolgång eller får börja grundskolans årskurs 1 som 6-åringar. Fram tills att det finns en ny nationell lagstiftning på plats finns det behov av att tillgodose att alla barn i Linköpings kommun ges möjlighet att gå i förskoleklass och utvecklas utifrån sina förutsättningar.

Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen föreslår att 6-åringar i denna målgrupp ges möjlighet att börja i grundskolans förskoleklass på skolor där det finns grundsärskola för åk 1-6 för att eleverna ska ges det stöd de är i behov av samt möjliggöra en anpassad övergång till grundskolan. Det är även en fördel att grundskolan har ett elevhälsoteam som kan stödja framtagandet av utredningar som kan behövas inför ett mottagande i grundsärskolan vilket inte finns om eleven beviljas uppskjuten skolgång. Föreslagna förskoleklasser garanterar dessutom att eleven kan fullgöra sin skolplikt. Genomförandet planeras till ht 2021.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Flexgrupp till förskoleklass för elever med stort behov av särskilt stöd

Bakgrund

Skollagen och dess förarbeten

Alla barn har skolplikt från och med höstterminen det år som barnet fyller 6 år (7 kap. 10 § skollagen 2010:800). Huvudregeln är att skolplikten fullgörs genom att barnet börjar i förskoleklassen (7 kap. 4 § skollagen).

Förskoleklassen utgör en egen skolform och regleras i skollagens kap. 9 samt i läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. Därefter ska skolplikten fullgöras genom att barnet fortsätter i grundskolan eller grundsärskolan. Barn som har en intellektuell funktionsnedsättning/utvecklingsstörning kan efter förskoleklassen tas emot i grundsärskolan. Innan ett barn kan börja i grundsärskolan måste kommunen göra en utredning för att kunna bedöma om eleven hör till grundsärskolans målgrupp. Utredningen består av en pedagogisk, psykologisk, medicinsk och social bedömning. I grundsärskolan finns ingen förskoleklass.

Undantag från huvudregeln att som 6-åring börja förskoleklassen kan göras om det finns särskilda skäl. På begäran av barnets vårdnadshavare kan hemkommunen besluta om uppskjuten skolplikt (7 kap. 10 § skollagen). Ett barn som beviljas uppskjuten skolplikt ska erbjudas förskola. Undantag från huvudregeln kan också göras genom att barnet börjar fullgöra skolplikten i grundsärskolan. En förutsättning är att vårdnadshavaren begär det och barnet bedöms ha förutsättningar för det (7 kap. 11 § skollagen).

3.1.1. Barnrättslagen (*Lagen, 2018:1197, om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter*).

Barnrättslagen vilar på fyra grundprinciper:

- Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.
- Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn.
- Alla barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.
- Alla barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad.

En av Barnkonventionens grundprinciper är barnets rätt till utveckling som också har nära samband med barnets rätt till utbildning. Ett viktigt syfte med en obligatorisk förskoleklass är att skapa bättre förutsättningar för att alla barn utifrån sina förutsättningar ska få en likvärdig skolstart. Varje elev i förskoleklassen ska få möjlighet att utvecklas utifrån sina förutsättningar, och verksamheten ska anpassas till varje elevs behov. En prövning av barnets bästa ska alltid vara utgångspunkten när verksamheten i förskoleklass organiseras.

Sedan förskoleklassen blev obligatorisk år 2018 har antalet sexåringar minskat i grundsärskolan, fler väljer att stanna ett extra år i förskolan istället för att börja grundsärskolan ett år tidigare. Barn och vårdnadshavare som tidigt har fått kontakt med samordnare för grund- och gymnasiesärskola har fått en individuell lösning som har passat för just det barnets behov. I de flesta fall har inte förskoleklassen, såsom den hittills presenterats, setts som ett möjligt val

för vårdnadshavarna utan starka skäl har vägt över för att välja ett av de andra alternativen, att stanna ett år i förskolan eller börja årskurs 1 som sexåring.

Få barn har som 6-åringar blivit utredda för att få tas emot i grundsärskolan. För att få tas emot i grundsärskolan krävs att fyra utredningar är genomförda (pedagogisk, psykologisk, medicinsk och social utredning) och att dessa visar att barnet tillhör grundsärskolans målgrupp.

Omvärldsbevakning

En omvärldspaning angående förskoleklass i grundsärskolan i jämförbara kommuner har gjorts. Huddinge kommun erbjuder en förberedande förskoleklass:

”För barn som har fått diagnosen intellektuell funktionsnedsättning före sex års ålder och där vårdnadshavarna kommer att välja grundsärskola i årskurs 1, finns möjligheten att börja förskoleklass vid någon av kommunens grundsärskoleenheter. Syftet är att förbereda en övergång till grundsärskolan.” (<https://www.huddinge.se/forskola-och-skola/grundskola/grundsarskola/>)

Västerås har denna höst påbörjat ett pilotprojekt med inspiration från Huddinge kommun. Jönköping har en pågående utredning av grundsärskolan och gymnasiesärskolan och har i nuläget en liknande lösning som Linköping, det vill säga att erbjuda plats i förskolan/uppskjuten skolplikt.

Norrköping erbjuder 6-åringarna att börja i förskoleklassen på den grundskola som även har grundsärskola men de är inte med i det ordinarie skolvalssystemet.

Gävle samt Uppsala har uppskjuten skolplikt för elever med större behov och ett antal elever som går förskoleklass för att sedan i åk 1 eller senare komma till grundsärskolan.

Genomförande

Dessa förskoleklasser föreslås finnas på de grundskolor som har grundsärskola årskurs 1-6 för att eleverna ska kunna få det stöd de är i behov av samt för att möjliggöra en anpassad övergång. Grundskolans elevhälsoteam kan dessutom stödja processerna inför ett eventuellt mottagande i grundsärskolan vilket är en fördel gentemot att eleven blir kvar i förskolan i och med en uppskjuten skolgång.

Målgruppen för dessa flexibla förskoleklasser är barn med ett omfattande behov av särskilt stöd motsvarande elev som har rätt till grundsärskola inriktning ämnesområden (träningsskola). Detta ska vara ett erbjudande, valet är vårdnadshavarens.

Mottagningsgruppen för grundsärskolan har hand om hanteringen gällande ansökan och placering av eleven.

Ekonomiska konsekvenser

Dessa förskoleklasser föreslås ha samma resursfördelning som gäller för årskurs 1-3 i grundsärskolan.

Kommunala mål

Målområde Medborgare

- Hög kunskap med skolor i framkant

Barn- och ungdomsnämndens mål:

- Maximalt lärande
- Likvärdiga möjligheter
- Lust och engagemang

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Samråd

Samråd har skett med Christina Hjalmarsson, jurist Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen, Åsa Strömberg, elevhälsochef, Christina Haglund tf. verksamhetsområdeschef special- och stödverksamhet samt Sabine Cervin rektor/verksamhetschef för mottagande i grundsärskola.

Uppföljning och utvärdering

Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen föreslår att en återrapportering sker till barn- och ungdomsnämnden hösten 2022.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

Förhandlingen enligt MBL § 11 har genomförts 2021-04-13 och förhandlingen avslutades i enighet.

Utbildnings- och
arbetsmarknadsförvaltningen

Anders Jolby

Beslutet skickas till:
Rektorer grundskola F-6
Rektorer grundsärskola